

De geschiedenis van de kerk van de HH. Ursula en Gezellinnen van Warmenhuizen.

1839

Bouw van een nieuwe kerk door pastoor F.A. Bramink, welke later werd benoemd tot pastoor te Naaldwijk.

1862

De Zeereerwaarde heer W.J. van Grossel benoemd tot pastoor van onze parochie.

1863

In dit jaar werd voor de eerste maal over de bouw van een nieuwe kerk gesproken. Hoewel de vorige pas in 1839 was gereedgekomen, bestond hieraan toch behoefte omdat de parochie zich nog steeds uitbreidde. Het aantal communicanten met Pasen was 393. Ongeveer honderd meer dan in 1839.

1. Besloten werd aan de bestaande kerk geen verbeteringen of niet strikt noodzakelijke herstellingen te laten verrichten.
2. De pastoor zou ieder kwartaal een huis-aan-huiscollecte houden om zodoende de nodige gelden bijeen te brengen.

Niet iedereen was echter met dit plan ingenomen.

1864

Feestelijke viering van het 25-jarig bestaan van de parochiekerk. In datzelfde jaar kreeg de kerk na het overlijden van iemand een prachtige gotische monstrans ten geschenke.

1866

Daar de vrijwillige bijdragen door de pastoor zelf afgehaald, niet toereikend zouden zijn voor de bouw van een nieuwe kerk, werd besloten een renteloze geldlening aan te gaan bij de parochianen. In de loop van dit jaar werd ingeschreven voor een bedrag van NLG 16.000. Dit was boven verwachting. De aflossing was bepaald op tien gelijke jaarlijkse termijnen. Bij overlijden werd in ditzelfde jaar een bedrag ontvangen van NLG 575 en een 'allerschoonste' gotische zilveren Godslamp.

Ten behoeve van een betere verlichting werd aangeschaft een derde koperen kroon ter waarde van NLG 210. Door velen werd hieraan 'mildelijk' bijgedragen.

Op het eind van dit jaar vond de eerste uitloting plaats van de renteloze geldlening. Iedere uitgelotene nam echter weer een nieuw nummer.

1867

Twee aandelen van NLG 500 werden aan de kerk geschonken.

1870

Wederom enkele schenkingen, zes aandelen van NLG 500 werden door diverse personen ter beschikking van de kerk gesteld. Alsmede een bedrag van NLG 150 en een stel zilveren Canonborden

ter waarde van NLG 350. Deze worden nog steeds gebruikt.
Namen van schenkers alle bekend.

In ditzelfde jaar werd aan architect Asseler te Amsterdam opdracht gegeven een plan te ontwerpen tot de bouw van een nieuwe kerk en pastorie.

1871

De kerk kreeg vier aandelen van NLG 500 ten geschenke.

Bij onderzoek der grond kwam men tot de slotsom dat onder de nieuwe kerk zou moeten worden geheid, hetgeen een grote teleurstelling was.

Om ruimte te krijgen voor de bouw van de nieuwe pastorie verzocht men aan Gedeputeerde Staten het kerkhof te mogen verleggen (die lag op de plaats links voor de bestaande pastorie). Het antwoord van GS was ontwijkend, waarna men contact opnam met B&W, hoe deze moeilijkheid zou kunnen worden opgelost. Besloten werd het bestaande kerkhof naar het midden uit te breiden en het westelijk gedeelte niet te gebruiken. Dit gedeelte kon dan later worden gebruikt voor de bouw van de pastorie.

Het plan voor de bouw van kerk en pastorie werd geraamd op NLG 70.000. De kerk alleen moest NLG 57.000 kosten. Besloten werd een machtiging tot het aangaan der bouw aan te vragen bij de bisschop van Haarlem.

Onderhands werd aanbesteed de bouw van een noodkerk voor de som van NLG 1.375.

Op 28 december van ditzelfde jaar had de publieke aanbesteding plaats in herberg De Ooyevaar van F. Lingerak. Hoewel niet de laagste inschrijver werd de gunning verleend aan Gebr. Jansen te Nieuwediep voor de som van NLG 57.930. De vader van deze Gebr. Jansen had de kerk in 1839 gebouwd.

1872

Op 27 januari werd de eerste Heilige Mis opgedragen in de noodkerk.

Op 29 januari werd begonnen met het afbreken van de oude kerk.

Op 12 maart werd de eerste heipaal onder de toren in de grond geslagen.

Op 23 april werd de laatste heipaal geslagen en de eerste steen gelegd in de fundering.

Naarmate de bouw vorderde werden vele schenkingen gedaan om toch maar een zo mooi mogelijke parochiekerk te krijgen.

Door een echtpaar werd al het glas-in-lood voor de ramen ter waarde van NLG 2.200 geschonken.

NLG 1.000 werd geschonken bestemd voor de vloer in het priesterkoor.

De grote klok in de toren, gewicht 1413 pond, werd geschonken door Piet Pronk en Trijntje Hoogwater.

De kleine klok, gewicht 716 pond, kreeg de parochie ten geschenke van de zeereerwaarde heer pastoor.

Een nieuw torenuurwerk werd geschonken ter waarde van NLG 700.

Op 28 mei werden de hoeksteen en de fundamenten gezegend.

Na het opdragen van de solemnele Heilige Mis in de noodkerk door de Hoogeerwaarde heer Joannes Franciscus Vregt, kanunnik van het Haarlems Kapittel, legde deze de hoeksteen van de kerk. Onder de hoeksteen werd het proces verbaal neergelegd, na eerst door de pastoor te zijn voorgelezen.

De inhoud was als volgt:

Op heden den 28sten dag der maand Mei van het jaar des Heeren 1872, van de Regeering van Z.H. Paus Pius IX het zesentwintigste, van Zijne Majesteit Willen III Koning der Nederlanden, Groot Hertog van Luxemburg enz. enz. het vierentwintigste, van het bisschoppelijk bestuur van zijne Doorluchtige Hoogwaardige Gerardus Petrus Wilmer, bisschop van Haarlem, het twaalfde, toen pastoor van Warmenhuizen was Joannes van Grossel, onder de kerkmeesters Jan Blankendaal, Teeuwis Pronk, Willem Ligthart en Adrianus Kraakman, is deze kerk, opgericht tot Glorie Gods onder aanroeping van de H.H. Ursula en hare gezellinnen, volgens plannen en tekeningen van den loffelijken bouwmeester Theodorus Asseler, onder leiding van den ijvervolle en bekwame opzigter Eduard van de Weyer, de grondslagen gezegend en de hoeksteen gewijd en gelegd door den Hoogeerwaarde heer Joannes Franciscus Vregt, kanunnik van het Kathedraal Kapittel van Haarlem, speciaal daartoe door Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid den Bisschop van Haarlem gemachtigd, terwijl bouwlieden waren de met eer te noemen Gebr. Jansen en de uitvoering zo bijzonder was toevertrouwd aan den verdienstelijken onderbaas Jacob Munter.

Waarvan acte enz.

Diezelfde avond werd ook door het kerkbestuur een gedenksteen gelegd aan de zuid-westelijke hoek der kerk. Waarna de verdere avond in gepaste dronkenschap werd doorgebracht.

1873

Wederom waren de schenkingen niet van de lucht. Van een der parochianen mocht het plafond der kerk worden geschilderd. Dit werk zou worden uitgevoerd door de heer Hartman uit Amsterdam.

1 juli: De kerk wordt door de aannemer opgeleverd.

16 juli: De nieuwe kerk wordt plechtig geconsecreerd door Monseigneur G.P. Wilmer, bisschop van Haarlem.

Bij de consecratie werden dezelfde relikwieën geplaatst als in de vorige kerk, namelijk van H. Bonifacius, H. Amandus en H. Verecunda.

Door de jongelui uit de parochie werd het altaar van St. Josef geschonken.

1876

Op 1 december van dit jaar werd pastoor Van Grossel benoemd tot pastoor en deken te Zoeterwoude.

Op 6 december werd pastoor J.J. Fentrop tot pastoor van onze parochie benoemd. Deze pastoor aanvaardde zijn bediening op 17 december.

In de tussentijd was de bediening der parochie waargenomen door de weleerwaarde heer J. van Westeinde, kapelaan te 't Veld. Voor pastoor Fentrop bleef nog zeer veel werk te doen.

1877

Op 16 januari werd pastoor Fentrop plechtig geïnstalleerd door de Zeereerwaarde heer Ruscheblutt, deken van Alkmaar. De overname van de parochie kon helaas niet geschieden daar enkele zaken nogal duister waren en het kerkbestuur geen opheldering kon verstrekken. In overleg met de deken werd besloten een schrijven te richten aan pastoor Van Grossel.

Op 4 februari werd tijdens de vergadering van het kerkbestuur met algemene stemmen besloten een houten vloer onder de banken aan te brengen.

1880

Op 25 januari werd de bisschop verzocht het land aan de omval te Schoorl te mogen verkopen, daar de huurders misbruik maakten van het land en dit steeds armer werd.

Ook werd de bisschop verzocht om de koperen kronen te mogen verkopen, daar deze geen dienst meer deden.

Op 20 februari werd door de bisschop toestemming verleend voor de verkoop van de koperen kronen. Na een advertentie te hebben geplaatst in *De Tijd*, *De Maasbode* en *De Noord-Hollander* worden de kronen verkocht door notaris Vonk. Het bouwland te Schoorl zou pas mogen worden verkocht als het huurjaar om was.

Op 5 april blijkt dat het bod op de koperen kronen te laag was geweest. Men besloot niet tot verkoop over te gaan.

Op 17 april vroeg de pastoor voor de zoveelste maal om een pastorie, ter vervanging van de bouwval waarin hij thans huisde. Daar de schuld op de kerk nog steeds niet was afbetaald, stelde men dit plan iedere keer uit. In deze vergadering werd door een der leden geopperd om toch maar een schuld aan te gaan voor de bouw van een nieuwe pastorie. De thans levende leden, zo werd gezegd, hadden al zoveel geld opgebracht, dat het toch niet bezwaarlijk zou zijn als het nageslacht ook nog wat betaalde aan de bouw der kerk en pastorie. De rente van het kapitaal kon de parochie wel opbrengen en er kwam toch in de loop der jaren wel weer eens een schenking. Aldus werd besloten en men richtte een verzoek tot de bisschop.

1881

Door de vele vrijwillige bijdragen en giften kon in dit jaar eindelijk worden overgegaan tot het stukadoren der kerk. Voor de som van ruim NLG 3.000.

In ditzelfde jaar werden de bussen van de Sint Pieterspenning door dieven geledigd. De politie nam de zaak in onderzoek. Wie waren de daders? De bussen bleven in handen der justitie en de dieven in vrijheid.

1882

Op 3 februari was men het uiteindelijk eens over de bouw van de pastorie en verzocht de bisschop een machtiging tot het aangaan ener geldlening groot NLG à 4 ½ procent met een jaarlijkse aflossing van NLG 1.000.

Op 10 februari deelde de pastoor het kerkbestuur mede, enige dagen na bij de bisschop een machtiging te hebben aangevraagd voor een geldlening, wederom een schrijven te hebben gezonden. Hierin werd door de pastoor verzocht geen machtiging te willen verlenen. De pastoor had namelijk bemerkt dat de bouw ener nieuwe pastorie niet door alle parochianen gewenst werd geacht. De pastoor had dan ook besloten eerst alle oude schulden te zullen aflossen, alvorens met de bouw ener pastorie te beginnen. Het kerkbestuur ging hiermede wel akkoord, zij het met enige tegenzin. Tevens werd besloten de goten der kerk te laten schilderen.

Op 3 oktober werd in de vergadering bekend gemaakt dat wijlen Klaas Groot Janzn (buurman van de pastoor), overleden op 29 augustus 1882, bij testament aan de kerk heeft vermaakt een bedrag van

NLG 80.000. Men besloot direct contact te zullen opnemen met de erfgenamen om het land achter de kerk de kunnen kopen voor de aanleg van een kerkhof.

De vraagprijs van de erfgenamen was veel te hoog.

Op 21 november mocht het weiland achter de kerk, groot 4 ½ garst (1,28 hectare) van de bisschop worden gekocht voor NLG 6.000, hoewel de werkelijke landprijs NLG 4.500 was. Op de komende veiling zou deze prijs dan ook worden geboden.

Op 28 november werd besloten om kerkmeester M. Pronk algehele volmacht te verlenen bij de openbare verkoping van de landerijen van wijlen Klaas Groot Janzn om alsnog in het bezit te komen van het stuk weiland achter de kerk voor de aanleg van een nieuw kerkhof.

Bij de openbare verkoping van de landerijen voerden de erfgenamen van Klaas Groot het land achter de kerk op tot NLG 10.000 om zodoende toch iets terug te krijgen van wat Oom Klaas aan de kerk had vermaakt. Het kerkbestuur kwam echter niet in het bezit van dit land. Bij gecombineerde verkoop van alle percelen werd niet meer aan het kerkbestuur gedacht en als een donderslag bij heldere hemel viel het woord 'mijn' uit de mond van Teeuwis Pronk Niczn. 'Voor wie' vroeg de afslager. 'Voor de Rooms Katholieke parochie alhier'. In totaal waren dit twaalf percelen land, namelijk:

1. Het land achter de kerk	1,28 ha
2. Greeuw Steintje	1,77
3. De Legger	2,95
4. Dorrehals	3,15
5. Weiland aan de Meersloot	0,30
6. Het Meerstuk	1,99
7. Bouwland aan de Garremeersloot	0,49
8. Idem, zuidkant	0,35
9. Willem Michielsen	0,39
10. Geelgieter	0,60
11. Rietland oostkant van de grep	0,10
12. Rietland westkant van de grep	0,57

Op de avondvergadering van de bewogen dag werd tevens het besluit van de bisschop bekend gemaakt om een pastorie te mogen bouwen voor de somma van NLG 23.627.

1883

Op 19 januari 's middags om 13.00 uur verscheen de notaris uit Bergen, vergezeld van de heer M. Strooper en Gert Vlugt aan de pastorie teneinde de gelden aan het kerkbestuur over te dragen.

Na aftrek van de kosten, successierechten, de reeds gekochte landerijen, enkele verplicht gestelde legaten en obligaties ontving de kerk slechts NLG 20.405 aan baar geld van de zoveel besproken en misgunde NLG 80.000.

Op 23 januari vond de aanbesteding plaats van de nieuw te bouwen pastorie in de herberg 'De Lindeboom' van H. Mosch. Gunning werd verleend aan J. van Groenendaal uit Nunhem, Limburg, voor de prijs van NLG 23.571.

Op 29 april werd besloten naar het nieuwe kerkhof een houten brug aan te leggen en de stenen brug, waarover ook was gesproken, maar door het nageslacht te laten bouwen. Het prijsverschil was namelijk te groot naar de mening van enkele heren. Bij goede verzorging kon een houten brug immers jaren mee! Ook werd besloten tot de bouw van een lijkenhuisje over te gaan.

Op 13 december bekeek het kerkbestuur samen met de architect en de aannemer de nieuwe pastorie en werd deze als woonhuis aan de pastoor overgedragen.

1884

Op 13 augustus bleek dat er voor de bouw van de pastorie, de aanleg van kerkhof en tuin, bouw brug en lijkenhuisje en de bovenbouw van het hoofdaltaar een tekort te zijn ontstaan van NLG 4.000, welke echter door vrijwillige bijdragen van alle parochianen werd gedekt.

Eindelijk een parochie zonder zorgen en zonder schulden (dacht men).

Bij de jaarlijkse visitatie van de deken van Alkmaar op 8 oktober, merkte deze op dat er nodig een nieuwe kruisweg moest komen. De meeste platen van deze kruisweg waren door mot aangevreten en ontsierd door watervlekken. Het orgel moest nodig worden vernieuwd, daar het geen stemgeld meer waard was. Dit volgens de deskundige mening van de heer Ypma te Alkmaar.

Dit orgel was reeds in de eerste kerk in 1839 geïnstalleerd, later afgebroken en opgebouwd in de noodkerk en toen weer overgebracht naar de nieuwe kerk, hetgeen allemaal geen goed gedaan had aan sommige materialen.

De onuitputtelijke NLG 80.000 was reeds lang op, zodat besloten werd een geldlening aan te gaan van NLG 9.000 à 4 ½ procent.

Op 26 november besloot het kerkbestuur dat, als er dan toch een geheel nieuw orgel moest komen, het ook wel zaak was het zangkoor te vergroten.

1886

1 maart: al had men dan een nieuw orgel en een vergroot zangkoor, de zang der koristen was volgens het kerkbestuur allerellendigst en niet meer dienende tot stichting doch veeleer tot ergernis. Slechts een of twee zangers waren te verstaan en er waren zelfs zangers waarvan men nooit enig geluid vernam. Besloten werd hierin zo spoedig mogelijk verbetering aan te brengen. Ook de zangboeken waren hun naam niet meer waardig. Ook deze kosten moesten door de kerk worden bedragen.

Op 24 mei werd van de bisschop toestemming ontvangen tot het besteden van een bepaald bedrag voor de aanschaf van nieuwe zangboeken, de huur van een harmonium voor de opleiding van koorzangers, salaris van een muziekmeester, aanschaf van togen en pantoffels voor de misdienaars.

Gezien de armoedige toestand van de parochiekerk te Anna Paulowna besloot men zonder aarzelen het oude orgel aan deze parochie af te staan.

1887

Op 29 juli werd NLG 200 uitgetrokken voor een gedeeltelijke beschoeiing van het kerkhof. Tevens zou de bovengang van de pastorie worden geschilderd. Ook zouden twee kelken opnieuw worden verguld.

1888

10 februari: De parochie van 't Zand was niet bij machte geweest van de geleende gelden de gebruikelijke NLG 400 af te lossen, zodat de inkomsten van het vorig jaar met dit bedrag moesten worden verminderd.

1890

30 juli: een legaat groot NLG 500 waarvan de echtgenoot tot nu toe het vruchtgebruik had, kwam bij diens overlijden aan de kerk.

1891

18 maart: de begroting van het afgelopen jaar was niet helemaal sluitend geweest. Verschillende onvoorziene uitgaven had de kerk moeten doen. Er was zware lekkage geweest aan het dak; door de zware vorst was een loden pijp van de watervoorziening stukgevroren en tot overmaat van ramp had een ware muizenplaag achter de lambrisering in de pastorie grote gaten in het behang gevretten. Wat zo'n winter al niet teweeg brengt.

1892

Op 15 maart acht het kerkbestuur het nodig dat een straatje van gele klinkers zou worden gelegd van de kerkestoep naar het kerkhof. Dit zou tevens het opstappen vergemakkelijken.

1893

24 mei: daar enkele ramen van de pastorie volgens zeggen van de pastoor regelmatig inregenden, besloot men hierin verandering te brengen. Daar Warmenhuizen niet over deskundige vaklieden beschikte voor het schoonmaken der kerk, besloot men de metselaar De Nijs uit Castricum hiervoor aan te zoeken.

8 november: binnenkort zou weer worden overgegaan tot het verhuren van het kerkenland voor de duur van vier jaren. De pastoor maakte echter ernstige bezwaren dat dit in de kerk gebeurde na afloop der dienst zoals gebruikelijk. Na enige discussie werd besloten dit voorlopig zo te laten en over vier jaar eens verder te zien. De pachtprijzen brachten NLG 173 minder op dan de vorige keer.

1895

5 maart: de eerste van vele vergaderingen welke zouden worden geleid door de zeereerwaarde heer A.J. Willemse.

1897

1 december: het uitstel heeft niet mogen baten. Het kerkenland wordt thans voor de eerste maal verpacht in de herberg van de heer H. Mosch. De opbrengst was wederom NLG 103 minder dan de vorige keer.
